

De Schapendoes Club

NIEUWSBRIEF 19:

6de jaargang

1ste kwartaal 24-02-2014

De volgende punten komen aan bod:

1. ALV en beoordelingsdag 2014
2. Gezondheid
3. Van de leden
  1. Hallo Schapendoes vrienden
4. Verplicht DNA onderzoek afstammingscontrole fokhonden
5. Gezondheids onderzoeken
6. Herinnering contributie 2014

1. ALV en beoordelingsdag 25 mei 2014

Zoals gewoonlijk wordt 's morgens de Algemene Leden Vergadering gehouden en 's middags na de lunch de beoordeling.

De keurmeesters zijn: Mevr. Anja Boonemmer en Mevr. Wilma Koster-v. Beek

In de volgende nieuwsbrief volgt verdere informatie en op de site komt begin april de informatie betreffende de inschrijving voor de beoordeling.

Aanmelden vrijwilligers voor deze dag bij Dirk en Dorien Heermeyer

2. Gezondheid

Hoge lever- en nierwaarden

Regelmatig worden schapendoezenbezitters opgeschrikt door resultaten van een bloedonderzoek.

Zo'n bloedonderzoek wordt b.v. gedaan als routineonderzoek voor een operatie of omdat de hond zich niet helemaal lekker voelt zonder duidelijk aanwijsbare redenen.

In dit onderzoek worden dan diverse waarden onderzocht, zoals de lever- en nierwaarden en dan is het ineens paniek, want de uitslagen geven soms duidelijk verhogingen aan en de meeste dierenartsen denken meteen aan allerlei rampscenario's en er worden ook meteen diverse (dure) vervolgonderzoeken geadviseerd.

Vaak is dit voor de eigenaar een complete verrassing vooral als het onderzoek gedaan werd als een routineonderzoek voor een eenvoudige ingreep zoals castratie c.q. sterilisatie van hun hond en hun hond dus helemaal niet ziek was.

En in de andere gevallen, waar een uitgebreid onderzoek werd gedaan omdat de hond zich niet helemaal fit voelde en zich "griepig" gedroeg en de dierenarts niet met een doorsnee onderzoek achterhalen kon wat er aan de hand is, blijkt na een tijdje dat de hond al weer helemaal fit is, maar dat zijn bloedwaarden nog steeds "te" hoog zijn.

Dus waarschijnlijk hadden in dat geval de hoge waarden niets met de malaise te maken.

Dit is ondertussen al zo vaak geconstateerd dat de faculteit der Dierengeneeskunde in Utrecht zich ook al met dit onderwerp heeft bezig gehouden de afgelopen jaren en het gebleken is dat de schapendoes ZONDER ziek te zijn, aanleg heeft tot verhoogde nier- en leverwaarden.

Hieronder kunt u de reactie van de DR J.Rothuizen, verbonden aan de faculteit en gespecialiseerd in deze materie, naar een collega dierenarts over de kwestie lezen. Namen van hond en eigenaar zijn om begrijpelijke redenen verwijderd.

Geachte collega,

Hierbij geef ik u een samenvatting van het onderzoek van de door u doorverwezen schapendoes..... van mevr. ....

Van deze hond had u een sterk verhoogde leverenzym waarde van het enzym ALT gevonden.

Om na te gaan of hier sprake van een leverziekte was, wat normaal gesproken met zo'n sterke leverenzymverhoging het geval is, hebben wij een nader bloedonderzoek gedaan, een echografie van de lever uitgevoerd, en een histologisch onderzoek van de leverbiopsie uitgevoerd.

In overeenstemming van uw bevindingen vonden wij geen verhoging van enige andere lever(functie) waarde, de door ons gemeten parameters waren AF, LDH galzuren.

De echografie toonde een normale lever wat betreft omvang en structuur.

De leverbiopsie toonde geen enkele afwijking. Met deze bevindingen kunnen wij een leverziekte met zekerheid uitsluiten.

Overigens hebben wij ook de nierfunctiewaarden kreatinine en ureum gemeten, waarbij het kreatinine enigszins aan de hoge kant was (110 micromolair), maar het ureum normaal. Wij denken dat ook dit geen klinische betekenis heeft.

Zoals u weet hebben wij al enige maken eerder bij dit ras sterk verhoogde waarden van de ALT en AST gevonden, zonder dat van een leverziekte sprake was.

Dit moet berusten op een waarschijnlijk genetisch bepaalde verhoogde activiteit, zonder dat van ziekte sprake is.

Het is mogelijk dat deze verhoging niet uit de lever maar uit de spieren afkomstig is, wat ook een mogelijk verband met de vaak bij deze honden aangetroffen lichte tot matige verhoging van de nierfunctiewaarde kreatinine in bloed zouden kunnen aangeven, kreatinine is immers ook uit de spierstofwisseling afkomstig.

Het zou kunnen zijn dat een verhoogd kreatinine evenmin als een verhoogd leverenzym een klinische betekenis hoeft te hebben in dit ras.

Omdat het goed mogelijk is dat deze veranderingen bij deze honden veel vaker voorkomen heb ik een aantal jaren geleden de bevindingen over de leverenzymen schriftelijk aan het bestuur van de rasvereniging (VNS) gerapporteerd (overigens zonder reactie)

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

*Vriendelijk groetend
Dr.J.Rothuizen*

Het blijkt dat dit al sinds eind vorige eeuw bij onze zustervereniging de VNS bekend was maar dat er geen ruchtbaarheid aan is gegeven, pas nu (omdat het tegenwoordig gebruikelijk is om preventief een bloedonderzoek te doen voor een operatie) blijkt dat heel veel gezonde honden toch verhoogde lever- en nierwaarden te hebben.

Natuurlijk kunnen deze waarden ook wijzen op ziekte, maar als de hond zich absoluut niet ziek gedraagt (en een hond met lever- of nierziekte is echt ziek) is het verstandig

om uw dierenarts te verzoeken contact op te nemen met de faculteit in Utrecht voor meer informatie.

Met de verhoogde nierwaarden ligt het nog weer iets anders, binnen ons ras is een extra gevoeligheid voor nierziektes gebleken.

Jammer genoeg hebben alle uitgebreide onderzoeken in het verleden niet aan het licht gebracht wat er precies aan de hand is maar ook hier betekenen hoge nierwaarden lang niet altijd dat uw hond aan een nierziekte lijdt, maar verhoogde nierwaarden moeten wel blijvend gecontroleerd worden, want een nierziekte is nooit helemaal uit te sluiten en als dit op tijd ontdekt wordt kan de hond met een speciaal dieet een normaal leven lijden.

Wij hebben met onze schapendoezen mee gedaan aan zo'n uitgebreid onderzoek en toen bleek dat nierwaarden onder invloeden van buitenaf nogal wat op en neer gingen.

Normale nierwaarden horen eigenlijk ruim onder de 100 micromolair te blijven, maar het blijkt dat als een hond opgewonden is dat zomaar ineens naar ruim boven de 100 kan stijgen, zelfs wel tot 140 micromolair.

In eerste instantie werd er toen gedacht dat er nu iets gevonden was en alle honden met een hoge waarde werden verzocht mee te werken aan een vervolgonderzoek zoals een klaringsonderzoek en eventueel een bioptonderzoek.

Wij hebben met één van onze reuen mee gedaan aan een klaringsonderzoek.

De hond wordt dan 's morgens ingespoten met een radioactieve stof en elk uur wordt er bloed afgenomen om te zien hoe snel de nieren dit uit het lichaam filterden.

Toen het onderzoek begon werd ook nog een keer de kreatinine waarde bepaald en dat stond op dat moment bijna op 150 µmol/l (dus hoog) maar onze reu was ook behoorlijk opgewonden van al die mensen om zich heen en stond letterlijk stijf van de spanningen.

Normaal doet het lichaam van een hond met zijn gewicht en leeftijd er de hele dag over om de radioactieve stof af te breken, en zou het onderzoek dus zo rond 18.00 klaar moeten zijn, maar om 16.00 kwam de desbetreffende arts Dr.A.v.Dongen met de mededeling dat nu haar hele onderzoek gestrand was, aangezien onze hond nu al al de radioactieve stof uit z'n bloed had gefilterd, terwijl zij (gezien z'n hoge nierwaarden) verwacht had dat hij dus inderdaad een nierziekte zou hebben.

En haar hypothese, dat hoge kreatinine waarden ook betekende dat zo de lijders van nierziektes met een eenvoudig bloedonderzoek gevonden konden worden, niet stand hield.

En dit onderzoek sluit dan ook weer aan op datgene wat Dr. Rothuizen ook al gevonden had, dat de hoge lever- en nierwaarden bij heel veel schapendoezen genetisch bepaald is en met de spierstofwisseling te maken heeft.

En dat zou dan ook de verklaring zijn dat de hoge kreatinine tijdens de diverse onderzoeken (leverwaarden werden op dat moment niet onderzocht) bij één en dezelfde hond van de ene op de andere dag omhoog en omlaag kan gaan (thuis bij de eigen dierarts rond de 100 en op de georganiseerde onderzoekdag met heel veel andere mensen en honden er om heen 130 µmol/l)

Dit alles houdt niet in dat hoge waarden NOOIT op een ziekte zouden duiden, dat kan natuurlijk altijd nog steeds ook het geval zijn, maar mocht bij uw hond, tijdens een routineonderzoek hoge lever-en nierwaarden gevonden worden en gedraagt hij zich niet ziek, laat dan dit artikel aan uw dierenarts lezen, en raak niet meteen in paniek.

Janny Wierda-Gorter

In deze rubriek zullen we in elke nieuwsbrief een nieuw onderwerp over gezondheid aankaarten. Komt u een interessant artikel tegen wat geplaatst zou kunnen worden, en wat wetenschappelijke onderbouwt is, kunt u dat opsturen naar de redactie.

3. Van de leden

1. Hallo Schapendoes vrienden

Mijn naam is Hexy Xantie van de Bonte Boelenham, roepnaam Hexy. Ik ben een Nederlandse Schapendoes.

Nu zullen er velen denken, wat een gekke naam Hexy, maar deze heb ik van mijn vrouwtje gekregen en zij is nog veel gekker. Bij mij is het alleen maar de naam.

Zal ik eens vertellen wat ik allemaal met haar mee maak, meestal samen met mijn huisgenoot Teske, een Jack Russell Terrier, maar ook vaak alleen.

Ik zal eens een paar voorbeelden van de gekke dingen geven.

Een paar maanden geleden had ze in een keer bedacht dat wij, ik en Teske, wel eens fotomodellen konden zijn. Ik dacht nog mij niet gezien. Helaas was er geen ontkomen aan.

Wij trokken samen met Willie in de auto naar het sportpark in Bommel. Dacht nog een lekker rondje wandelen en keten met Teske en andere honden. Nee hoor, op de parkeerplaats stond daar in de schaduw met een soort regenbroek en fotocamera.

Niet zomaar rondwandelen maar we moesten mooi gaan zitten in het gras, eerst alleen, Teske ook alleen, daarna met z'n tweeën.

En die dame maar foto's van ons maken. De dame had ook nog een leuke boom gezien, waar we samen op konden zitten. Maar ik heb een beetje hoogtevrees, gelukkig Teske niet dus werd ze er al snel bijgezet. Weer een aantal foto's. Daarna een lekker stukje rennen en gek doen, dit werd ook weer vastgelegd. Het leukste komt aan het eind, samen met Teske in de waterpoel. Van dit alles is wel een hele mooie reportage gemaakt. Wel cool zo'n rol als model.

Nog wat weken later, weer iets nieuws.

Nu met de schapendoesclub. Een wedstrijd vliegende tapijtjes, neen niet op een bezemsteel.

's Morgens heb ik eerst samen met Milou een "workshop" behendigheid gedaan. Niet dat ik niet behendig ben, ik kan namelijk om mijn as draaien, maar meer voor Milou. Hoe ze dit allemaal moet doen, commando's en het begeleiden van mij.

Was een prachtige ervaring. Ben gewoon ook 'n paar keer bij Teske gaan kijken, ze was namelijk wel mee, maar is geen schapendoes. Volgens mijn fokker Dick van Dam is ze wel verdoest. Ze denkt, ik ben een kleine uitgave, "puppy van 12 jaar".

Na deze workshop, mocht ik eerst wat uitrusten en de gevorderde mensen en honden bekijken. Ze dachten natuurlijk dat ik anders niet meer zou kunnen presteren, omdat ik te veel indrukken had gekregen.

's Middags mocht ik met het vrouwtje in de beginners klasse meedoen. Dit is de klasse voor mensen en/of honden die wat ervaring met behendigheid hebben. Er werd door een keurmeester volgens de regels van de FHN gekeurd. Er was deze keer geen gambling, wel een jumping en een vast parcours. In beide parcoursen werd ik met mijn vrouwtje 1ste. Ik heb 2 medailles en 2 zakken voer van 14kg gewonnen. Het vrouwtje was super trots op me.

En na 3 weken had het vrouwtje weer iets nieuws verzonnen. Een "CAC show", Nederlandse hondenrassenshow, waar 9 Nederlandse rassen waren vertegenwoordigd. Dit was in Zwolle, op een buitenterrein met 8 ringen. Gelukkig was het weer goed, niet te warm en geen regen.

Voor de schapendoes waren er z'n 70 honden ingeschreven. Nu moest ik mooi lopen en stil staan. Ook op 'n tafel waar een keurmeester aan je staat te voelen en kijkt naar je tanden en woelt door je vacht. Aan je staart zit. Dan van tafel af, en een rondje lopen en dan weer stil staan voor de keurmeester. En de keurmeester maar fluisteren naar een ander persoon die aan de zelfde tafel zit.

Nadat iedereen geweest was, moesten we weer met z'n allen rondjes lopen er werd er door iemand 4 bordjes met nummers neergezet. Toen waren we een voor een bij een

bordje geplaatst en kwam ik tot onze verbazing bij nummer 2 te staan. Dit had ik nooit verwacht, ook het vrouwtje niet. En dat ook nog met een Uitmuntend. Toen mochten we ook 's middags naar de ere-ring voor plaatsing van de beste van het ras. Helaas voor ons werd de winnaar van mijn rubriek reserve kampioen bij de teven en hoefde we niet meer mee te dingen naar nog 'n prijs. Omdat het vrouwtje en ik helemaal alleen naar deze dag waren, zijn er geen foto's van ons gemaakt. Wij zijn de volgende dag met het keuringsrapport en grote strik naar Dick geweest. Hij was ook reuze trots op ons en de eigenaar van mijn papa ook.

En vrijdagavond zijn Teske en ik weer op stap geweest. Deze keer letterlijk op stap, de honden driedaagse in Tiel. Deze liepen we samen met de doesen van de Bonteboelenham en nog een aantal mensen. We zijn ook met een grote bus voor 30 personen met honden naar een startplaats gebracht en daar aangekomen moesten we met een fietspontje naar de overkant gevaren. Ook op de terug weg met het zelfde pontje mee, alleen toen stond er geen bus klaar. Maar moesten we terug lopen naar de hondenvereniging. In totaal hebben we in drie dagen 30km gelopen.

Dit was 'n kleine opsomming van de "gekke", "leuke" dingen uit mijn Hexen leven.

Carla v.d.Bosch.

4. Verplichte DNA onderzoek-afstammingscontrole voor fokhonden

Mededeling Raad van Beheer

Ingangsdatum verplichte DNA afname en afstammingscontrole is 1 juni 2014.

Dit betekent dat dit bij alle dekkingen op of na 1 juni de verplichting geldt. De exacte procedures en de uitvoeringsregels worden de komende tijd vastgesteld mede in overleg met de werkgroep fokkerij en gezondheid.

Dit betekent dat nog niet alle details volledig bekend zijn, de meest voorkomende vragen kunt u vinden op:

<http://www.raadvanbeheer.nl/fokkerij-gezondheid-gedrag-en-welzijn/dna-afstammingscontrole/veelgestelde-vragen-dna-afname-en-afstammingscontrole/>

5. Gezondheidsuitslagen: 18-06-2013 t/m 31-12-2013

PIPPA PEPPER V.'T GEUZENHEIM	ED/ ARTHROSE-L-R GRADE 1
LISELOTTE	ED free
GREAT-BALOU DE LA VALLEE DU DOUX	ED free
ZILVERSNOETJE'S INNIONS GRIZZLY	ED free
OSIRIS RAQUI V.H. HASKERHÛS	HD A
PIPPA PEPPER V.'T GEUZENHEIM	HD A
LISELOTTE	HD A
GREAT-BALOU DE LA VALLEE DU DOUX	HD A
ZILVERSNOETJE'S INNIONS GRIZZLY	HD A
SYNOUK GIPSY V.H. HASKERHÛS	DIST niet vrij
PRINZESS ELLA V. SNUFFEL-KNUFFEL	CAT (niet congenitaal) voorlopig niet vrij

8. Herinnering contributie 2014

Aangezien wij als Schapendoes club geen acceptgiro's sturen is het sommige leden waarschijnlijk ontgaan dat de contributie 2014 nog niet betaald is.

Graag zo spoedig mogelijk overmaken op rek:

SNS Bank t.n.v. De schapendoes Club Oudehaske

Rek.nr. 92.07.03.151

Voor boekingen vanuit het buitenland:

IBAN nr. NL30SNSB0920703151

BIC SNSBNL2A

Peter Wierda

Wilt u ook een leuk stukje voor de nieuwsbrief schrijven of deel uitmaken van de redactie?

Er zijn steeds meer mensen die regelmatig een stukje aanleveren en dat is alleen maar erg positief. Dat maakt de nieuwsbrief interessanter en wordt door de leden erg op prijs gesteld.

Mail uw bijdrage naar J.W.G. info@schapendoes.net

De volgende nieuwsbrief komt in februari uit, dus kopij aanleveren voor 31-01-14

Oproep !

Hierbij doet de club een oproep aan de leden, die in de vakanties op een schapendoes willen passen. De bedoeling hiervan is, wanneer er over en weer op een does gepast gaat worden, dat met gesloten beurzen gaat.

Een voorwaarde is dat u wel lid bent van de Schapendoes Club.

U kunt zich opgeven bij: Anneke Montfroy:

e-mail: annekemontfroy@ziggo.nl of telf. 06-50637075 of 0592-656464

Algemene informatie

Het bestuur van "de Schapendoes Club"

Voorzitter:

J.Wierda-Gorter   voorzitter@schapendoesclub.nl   0513-677588

Vicevoorzitter:

C.D.van Dam   info@debonteboelenham.com   0488-412613

Secretaris:

I.A.K.Töniës   secretaris@schapendoesclub.nl   0481-424919

Penningmeester:

P.A.J.Wierda   info@schapendoes.net   0513-677588

Algemeen bestuurslid

D.Heermeyer   d.heermeyer1900@kpnmail.nl   0313-652971

Regio contacten

Friesland:

Marije Kroes   mamskroes@hetnet.nl   0561-420508

Drenthe/Groningen:

Miriam Scheffer deoldegrise@kpnmail.nl 06-23103247

Overijssel:

Tanja Rozendal tanja.rozendal@planet.nl 0527-292268

Flevoland:

Betsy Dommerholt betsy.dommerholt@gmail.com 036-5223212

N.Holland

Lisette Slagter lemony@ziggo.nl 06-43122746

Lanny Boshart lanny-boshart@hotmail.com 06-45039005

Veluwe:

Dirk en Dorien Heermeyer d.heermeyer1900@kpnmail.nl 0313-652971

Betuwe:

Dick en Aleid v.Dam info@debonteboelenham.com 0488-412613

Limburg:

Marion Quaedvlieg marionquaedvlieg@home.nl 045-5743537

Diverse**Fokbegeleiding-database**

J.Wierda-Gorter/P.Wierda info@schapendoes.net 0513-677588

Commissie evenementen:

Dirk en Dorien Heermeyer d.heermeyer1900@kpnmail.nl 0313-652971

Herplaatsing en noodopvang

I.A.K.Töniës secretaris@schapendoesclub.nl 0481-424919

Vakantie opvang bemiddeling

Anneke Montfroy-Kok annekemontfroy@ziggo.nl 06-50637075

0592-656464

Redactie/webmaster en design

J.W.G. info@schapendoes.net

Overige**Contributie 2014:**

Nieuwe leden: **eenmalig** inschrijfgeld € 5,- alleen voor hooflid

Contributie hooflid € 15,00 per jaar Aanmelding na 1 juli € 7,50

Contributie gezinslid € 7,50 per jaar Aanmelding na 1 juli € 3,75

Fokkersvermelding € 10,- per jaar

Na minimaal 6 maanden lidmaatschap recht op gratis nestvermelding(en)
max.10 weken per nest

SNS Bank t.n.v. De schapendoes Club Oudehaske

Rek.nr. 92.07.03.151

Voor boekingen vanuit het buitenland:

IBAN nr. NL30SNSB0920703151

BIC SNSBNL2A